

RELACION

I PROJEKTLIGJIT

“PËR MENAXHIMIN E INTEGRUAR TË MBETJEVE”

I. QËLLIMI I PROJEKTAKTIT DHE OBJEKTIVAT QË SYNOHEN TË ARRIHEN

Menaxhimi i mbetjeve në Shqipëri është një çështje thelbësore që konsiderohet me interes të lartë si brenda vendit, ashtu edhe në kuadër të procesit të integrimit evropian. Aktualisht menaxhimi i mbetjeve në Shqipëri rregullohet nga ligji nr. Nr.10 463, datë 22.9.2011 “Për menaxhimin e integruar të mbetjeve”, i ndryshuar, i cili në vitin e miratimit të tij mbante shënimin se ligji ishte përafëruar plotësisht me Direktivën 2008/98/KE të Parlamentit Evropian dhe Këshillit, datë 19 nëntor 2008 “Mbi mbetjet”, e cila shfuqizon disa direktiva” (referuar si Direktiva kuadër e mbetjeve).

Që prej miratimit të ligjit për menaxhimin e integruar të mbetjeve, Direktiva kuadër e mbetjeve, ka pësuar një sërë ndryshimesh, përkatësisht në vitet 2014, 2015, 2017, 2018 dhe 2023. Si rrjedhojë e ndryshimeve të Direktivës kuadër të mbetjeve dhe akteve të tjera të BE-së për menaxhimin e mbetjeve, lind edhe nevoja e përafrimit të mëtejshëm të legjislacionit shqiptar për menaxhimin e integruar të mbetjeve. Kjo nevojë është theksuar edhe nga Komisioni Evropian në progres raportin e vitit 2024 për Shqipërinë.

Në këtë kontekst, është ndërmarrë iniciativa për hartimin e një projektligji të ri për menaxhimin e integruar të mbetjeve, i cili përmban një sërë ndryshimesh të rëndësishme që synojnë përafrimin e mëtejshëm të legjislacionit shqiptar me standardet e BE-së në fushën e menaxhimit të integruar të mbetjeve.

Përveç synimit të përafrimit, ky projektligj synon gjithashtu rregullimin e mëtejshëm dhe përmirësimin e sistemit të menaxhimit të integruar të mbetjeve në Republikën e Shqipërisë, në mënyrë që të mundësojë ngritjen e një sistemi më efikas që është i aftë të garantojë një ulje të nivelit të ndotjes së mjedisit dhe përmirësimin e cilësisë së jetës.

II. VLERËSIMI I PROJEKTAKTIT NË RAPORT ME PROGRAMIN POLITIK TË KESHILLIT TË MINISTRAVE, ME PROGRAMIN

ANALITIK TE AKTEVE DHE DOKUMENTE TË TJERA POLITIKE

Kapitulli i mjedisit është një nga kapitujt e rëndësishëm në kuadër të procesit të integrimit, detyrimet e të cilit përcaktohen në nenin 70/3 të Marrëveshjes së Stabilizim-Asociimit, që parashikon domosdoshmërinë e përafrimit të legjislacionit vendas me “*acquis communautaire*”. Për shkak të rëndësisë që ka mbrojtja e mjedisit, MSA-ja përmban një nen të posaçëm për mjedisin, nenin 108, ku përcaktohet bashkëpunimi në luftën kundër degradimit mjedisor me qëllim promovimin e qëndrueshmërisë mjedisore, nëpërmjet përafrimit me *Acquis* e BE-së në fushën e mjedisit.

Miratimi i këtij projektligji është i parashikuar në Programin e Përgjithshëm Analitik të Akteve të Ministrisë së Turizmit dhe Mjedisit dhe Programin Kombëtar të Integrimit European (PKIE) për vitin 2025, dhe është në përputhje edhe me Programin Politik të Këshillit të Ministrave.

III. ARGUMENTIMI I PROJEKTAKTIT LIDHUR ME PËRPARËSITË, PROBLEMATIKAT, EFEKTET E PRITSHME

Fusha e mjedisit dhe e menaxhimit të integruar të mbetjeve, ka pësuar ndryshime të konsiderueshme që nga viti 2011, kur është miratuar ligji për menaxhimin e integruar të mbetjeve. Në kontekstin global dhe atë të Bashkimit Evropian, fusha e menaxhimit të mbetjeve është bërë një temë thelbësore që është zhvilluar dhe po ndjek tendenca të reja. Kjo vihet re edhe në ndryshimet e konsiderueshme që kanë pësuar aktet ligjore të BE-së (*EU Acquis*) të kapitullit 27 “Mjedisi dhe ndryshimet klimatike”, përfshirë ato të nënkapitullit të mbetjeve.

Konkretisht politikat e BE-së për menaxhimin e mbetjeve po orientohen drejt tendencës së reduktimit maksimal të mbetjeve të krijuara nga veprimtaria prodhuese dhe veprimtaria e njeriut, si dhe drejt riciklimit dhe ripërdorimit të mbetjeve dhe reduktimin e sasisë së mbetjeve që shkon në landfille. Në këtë kontekst është vendosur theksi mbi zbatimin optimal të hierarkisë së menaxhimit të mbetjeve edhe nëpërmjet politikave ekonomike dhe

instrumenteve të tjera ndihmëse që shteti vë në dispozicion për të arritur këto qëllime.

Për këtë arsye u hartua ky projekt ligj për menaxhimin e integruar të mbetjeve, i cili ka si synim nga njëra anë të përforcojë nivelin e përafrimit të legjislacionit shqiptar me EU Acquis në fushën e menaxhimit të mbetjeve dhe nga ana tjetër të përmirësojë dhe të fuqizojë sistemin e brendshëm të menaxhimit të mbetjeve. Pra, përveç operacionit të përafrimit të dispozitave të ligjit shqiptar me ato të EU Acquis, ky projektligj përmban edhe dispozita që kanë për synim të rregullojnë ato aspekte të menaxhimit të mbetjeve në Shqipëri që mbeteshin të pa rregulluara, ose të paqarta.

Kështu për herë të parë projektligji përmban dispozita në lidhje me sistemin e grumbullimit të mbetjeve që ngrihet nga bashkitë. Gjithashtu projektligji parashikon rregullimin e zonave të menaxhimit të mbetjeve dhe mënyrën e funksionimit të tyre. Vlen për t'u përmendur se projektligji kujdeset gjithashtu që të harmonizohet me legjislacionin shqiptar ekzistues dhe veçanërisht me Ligjin nr. 139/2015 "Për vetëqeverisjen vendore", të ndryshuar. Kështu të gjitha dispozitat e projektligjit për menaxhimin e integruar të mbetjeve, janë tërësisht në përputhje me Ligjin nr. 139/2015 "Për vetëqeverisjen vendore", të ndryshuar dhe respektojnë funksionet e bashkive dhe parimin e autonomisë së qeverisjes vendore.

Projektligji u publikua në regjistrin elektronik të njoftimit dhe konsultimit publik (RENJKP) nga data 20.08.2024 deri me datë 17.09.2024.

Ky projektligj është diskutuar edhe në disa dëgjesa publike gjatë të cilave u prezantuan pikat kryesore të projektligjit, u zhvilluan diskutime dhe u mblodhën sugjerimet e pjesëmarrësve dhe konkretisht:

- i. Dëgjesa publike e datës 6 Nëntor 2024 me organizatat mjedisore
- ii. Dëgjesa publike e datës 11 Nëntor 2024 me donatorët
- iii. Dëgjesa publike e datës 13 Nëntor 2024 me bashkimin e prodhuesve të Shqipërisë
- iv. Dëgjesa publike e datës 15 Nëntor 2024 me përfaqësuesit e qeverisjes vendore të Shqipërisë
- v.

IV. VLERËSIMI I LIGJSHMERISË, KUSHTETUTSHMËRISË DHE HARMONIZIMI ME LEGJISLACIONIN NË FUQI VENDAS E NDËRKOMBËTAR

Ky projektligj është hartuar në mbështetje të neneve 78 dhe 83, pika 1, të Kushtetutës dhe është harmonizuar me Kodin e Procedurave Administrative, me legjislacionin në fuqi për mjedisin dhe me legjislacionin për njësitë e vetëqeverisjes vendore.

V. VLERËSIMI I SHKALLËS SË PËRAFRIMIT ME *ACQUIS COMMUNAUTAIRE* (PËR PROJEKTAKET NORMATIVE)

Projektligji dhe aktet që do të miratohen në zbatim të tij, synon që të arrijë një shkallë të lartë përafrimi me Direktivën 2008/98/KE të Parlamentit Europian dhe Këshillit, datë 19 nëntor 2008 “Mbi mbetjet”, e cila shfuqizon disa direktiva”.

VI. PËRMBLEDHJE SHPJEGUESE E PËRMBAJTJES SË PROJEKTAKTIT.

Projektligji përmban gjithsej 84 nene, të përfshirë në dhjetë krerë. Projektligji përmban gjithashtu 6 shtojca.

KREU I – Dispozita të përgjithshme, përmban dispozitat me karakter të përgjithshëm, mbi qëllimin, objektin dhe fushën e veprimit të ligjit, përjashtimet nga fusha e veprimit, përkufizimin e termave dhe parimet e përgjithshme. Në këtë kre përfshihen gjithashtu parashikime të përgjithshme mbi hierarkinë e menaxhimit të mbetjeve, mbi nënproduktet, mbi fundin e statusit mbetje dhe katalogun e mbetjeve.

Disa rregullime ligjore të përfshira tek Kreu I – Dispozita të përgjithshme, vlejné të shpjegohen më hollësisht në këtë relacion.

Tek **neni 4 përkufizimet**, janë shtuar një sërë përkufizimesh të reja si pasojë e ndryshimeve të Direktivës kuadër të mbetjeve me të cilën projektligji për menaxhimin e integruar të mbetjeve synon përafrim të rëndësishëm. Ndryshimet më thelbësore në këtë aspekt janë si më poshtë :

- i. Përkufizimi i termit **mbetje bashkiake** është shtuar në projektligjin për menaxhimin e integruar të mbetjeve si pasojë e përfshirjes së tij në Direktivën kuadër të mbetjeve në vitin 2018. Ky ndryshim i direktivës u bë sepse u konsiderua e nevojshme që të zbatohet i njëjti përkufizim i mbetjeve bashkiake në nivel evropian në mënyrë që të dhënat statistikore të mbledhura nga shtetet anëtare të ishin të sakta dhe të krahasueshme. Kështu përkufizimi i ri 'mbetjet bashkiake' parashikon në mënyrë të qartë llojet e mbetjeve që konsiderohen mbetje bashkiake dhe përjashton shprehimisht nga mbetjet bashkiake disa rryma mbetjesh si mbetjet nga prodhimi, mbetjet nga ndërtimi dhe shembja, etj., të cilat përkufizohen më vete dhe trajtohen ndryshe. Projektligji për menaxhimin e integruar të mbetjeve ka ndjekur të njëjtën qasje të direktivës duke parashikuar përkufizimin e ri të 'mbetjeve bashkiake' në përputhje të plotë me përkufizimin e direktivës.
  - ii. Për shkak të përkufizimit të ri 'mbetje bashkiake' ka ndryshuar edhe përkufizimi i termit 'mbetje shtëpiake' që parashikohej tek ligji Nr.10 463, datë 22.9.2011 "Për menaxhimin e integruar të mbetjeve". Përkufizimi i ri i termit 'mbetje shtëpiake' është një nënkategori e mbetjeve bashkiake dhe është shtuar për të bërë dallimin mes mbetjeve bashkiake me prejardhje nga shtëpitë dhe mbetjeve bashkiake me prejardhje nga sektorë të tjerë.
  - iii. Projektligji për menaxhimin e integruar të mbetjeve ka parashikuar gjithashtu si përkufizim të ri, përkufizimin e 'mbetjeve nga ndërtimi' si rrymë e posaçme mbetjesh, e përjashtuar nga koncepti i mbetjeve bashkiake, në përputhje të plotë me ndryshimet e vitit 2018 të Direktivës kuadër të mbetjeve.
  - iv. Një tjetër përkufizim i ri i projektligjit që rrjedh nga ndryshimet e direktivës kuadër të mbetjeve është përkufizimi i skemës së përgjegjësisë së zgjeruar të prodhuesit që mungonte në variantin origjinal të direktivës të vitit 2008. Përfshirja e këtij përkufizimi erdhi si nevojë për të qartësuar skemat e përgjegjësisë së zgjeruar të prodhuesit, në kuadër të dispozitave të reja që iu shtuan direktivës në vitin 2018.
- Koncepti i përparësisë së menaxhimit të mbetjeve ose **hierarkia e mbetjeve** nuk ka ndryshuar edhe pas ndryshimeve të Direktivës kuadër të mbetjeve, por u përforcua nëpërmjet përshkrimit të një sërë instrumentash ekonomike dhe

masash të tjera që mund të përdoren nga shtetet për realizimin e hierarkisë së mbetjeve. Kështu neni 6 i projektligjit për menaxhimin e integruar të mbetjeve vazhdon të parashikojë të njëjtën hierarki të menaxhimit të mbetjeve të përcaktuar edhe nga ligji Nr.10 463, datë 22.9.2011 "Për menaxhimin e integruar të mbetjeve". Ndryshimi është që tashmë projektligji, në përputhje me ndryshimet e direktivës parashikon edhe një shtojcë që përcakton instrumentat ekonomik dhe masat e tjera që nxisin zbatimin e hierarkisë së menaxhimit të integruar të mbetjeve.

KREU II – Kërkesa të përgjithshme: Ky kre përmban kërkesat e përgjithshme që zbatohen për të gjitha operacionet që bëjnë pjesë në hierarkinë e menaxhimit të integruar të mbetjeve. Kështu ky kre rregullon parandalimin e mbetjeve, rikuperimin e mbetjeve, përgatitjen për rikuperim, riciklimin e mbetjeve dhe objektivat e ripërdorimit, riciklimit dhe rikuperimit të mbetjeve si dhe asgjësimin e mbetjeve.

Neni 10 Parandalimi i mbetjeve: Vlen të theksohet se dispozita për parandalimin e mbetjeve e Direktivës kuadër të mbetjeve ka ndryshuar rrënjësisht në vitin 2018. Varianti i mëparshëm i direktivës parashikonte kryesisht disa detyrime të Komisionit për të hartuar raporte, për të propozuar masa dhe objektiva. Ndërsa dispozita e re e Direktivës kuadër të mbetjeve përcakton tashmë detyrimin e shteteve anëtare për të marrë masa konkrete që parandalojnë krijimin e mbetjeve. Gjithashtu, në dispozitën e re të direktivës përcaktohen detyrimet e shteteve për monitorimin dhe vlerësimin e masave të parandalimit të mbetjeve dhe metodat e monitorimit. Gjithashtu dispozita e direktivës përmend shprehimisht masa për pakësimin e mbetjeve nga ushqimi si p.sh nxitjen e dhurimit të ushqimit dhe forma të tjera të rishpërndarjes së ushqimit. Kjo është me rëndësi, pasi tema e mbetjeve është me shumë interes në Bashkimin Evropian, dhe trajtohet edhe tek propozimi për ndryshime të Direktivës kuadër të mbetjeve të vitit 2023, që ende nuk është miratuar. Në këtë kontekst edhe dispozita e legjislacionit shqiptar për parandalimin e mbetjeve ka pësuar ndryshime domethënëse dhe përkatësisht është parashikuar hartimi i programit kombëtar për parandalimin e mbetjeve si pjesë e veçantë e planit kombëtar të menaxhimit të mbetjeve. Në këtë plan do të përcaktohen objektivat konkrete për parandalimin e mbetjeve, aktivitetet dhe afatet për zbatimin e tyre në linjë me parashikimin e direktivës.

Neni 12 – Përgatitja për ripërdorim dhe riciklimi i mbetjeve : Edhe dispozita e përgatitjes për ripërdorim dhe riciklim e Direktivës kuadër të mbetjeve ka pësuar ndryshime të qenësishme në vitin 2018. Në lidhje me **grumbullimin e diferencuar**, varianti i vjetër i direktivës parashikonte grumbullimin e diferencuar të paktën për letrën, metalin, plastikën dhe qelqin. Pas ndryshimeve, detyrimi i grumbullimit të diferencuar shtrihet edhe për rryma të reja mbetjesh si mbetjet bio (duke nisur nga 31 Dhjetori i vitit 2023), mbetjet tekstile dhe fraksionet e mbetjeve të rrezikshme të krijuara nga shtëpitë (duke nisur nga 1 Janari i vitit 2025). Në këto kushte edhe dispozita e projektligjit për menaxhimin e integruar të mbetjeve ka ndryshuar, duke parashikuar në ligj detyrimin e përgjithshëm për të grumbulluar mbetjet në mënyrë të diferencuar, pa bërë ndonjë dallim mes rrymave specifike të mbetjeve, dhe duke përcaktuar se masat, procedurat dhe afatet për zbatimin e grumbullimit të diferencuar për të gjitha rrymat e mbetjeve do të përcaktohen konkretisht me Vendim të Këshillit të Ministrave. Risia e projektligjit është se parashikohet shprehimisht që njësitë e qeverisjes vendore do të konsultohen për masat, procedurat, kriteret dhe afatet e grumbullimit të diferencuar të rrymave të mbetjeve. Në këtë mënyrë garantohet pjesmarrja aktive e NJVV-ve, të cilat janë institucionet e ngarkuara me kryerjen e funksioneve të menaxhimit të integruar të mbetjeve.

Neni 13 – Objektivat e ripërdorimit, riciklimit dhe rikuperimit të mbetjeve: Direktiva kuadër e mbetjeve por edhe disa akte të tjera të BE-së të rëndësishme për menaxhimin e integruar të mbetjeve, përcaktojnë një sërë objektivash për ripërdorimin, riciklimin dhe rikuperimin e mbetjeve si dhe metodologjinë e llogaritjes së përmbushjes së tyre. Projektligji për menaxhimin e integruar të mbetjeve parashikon se në Strategjinë Kombëtare dhe Planin e Veprimit për Menaxhimin e Integruar të Mbetjeve përcaktohen objektivat e ripërdorimit, riciklimit dhe rikuperimit të rrymave të mbetjeve. Është risi e projektligjit përfshirja e objektivave të përgatitjes për ripërdorim dhe riciklim të mbetjeve bashkiake në nenin 31 paragrafi 3 të projektligjit duke përcaktuar se:

- o deri në vitin 2030, përgatitja për ripërdorim dhe riciklimi i mbetjeve bashkiake të jetë në një minimum prej 60% të sasisë totale të mbetjeve bashkiake;

- o deri në vitin 2035, përgatitja për ripërdorim dhe riciklimi i mbetjeve bashkiake të jetë në një minimum prej 65% të sasisë totale të mbetjeve bashkiake.

Projektligji gjithashtu parashikon se Agjencia Kombëtare e Ekonomisë së Mbetjeve (AKEM) monitoron zbatimin e objektivave.

Neni 14 – Asgjësimi i mbetjeve: Asgjësimi i mbetjeve vazhdon të mbetet operacioni i menaxhimit të mbetjeve, që duhet të përdoret si opsion i fundit. Ky parim theksohet edhe në projektligjin për menaxhimin e integruar të mbetjeve. Edhe në rastin e asgjësimit është përcaktuar se objektivat për reduktimin e operacioneve të asgjësimit të mbetjeve, do të parashikohen në Planin Kombëtar të menaxhimit të integruar të mbetjeve.

KREU III – Menaxhimi i integruar i mbetjeve, përmban rregullimin e të gjithë sistemit të menaxhimit të integruar të mbetjeve. Ky kre përbëhet nga shtatë seksione.

Seksioni I – Përgjegjësia për menaxhimin e integruar të mbetjeve, ka si synim të rregullojë ndarjen e përgjegjësisë për menaxhimin e integruar të mbetjeve mes aktorëve kryesorë të këtij procesi që janë krijuesi dhe zotëruesi i mbetjeve, prodhuesi i produkteve që i nënshtrohet përgjegjësisë së zgjeruar të prodhuesit si dhe bashkive si institucionet e ngarkuara me funksionin e menaxhimit të mbetjeve.

Seksioni II – Autoritetet përgjegjëse, ka si synim të përcaktojë institucionet përgjegjëse për menaxhimin e integruar të mbetjeve dhe të përcaktojë detyrat dhe kompetencat e tyre. Risia e projektligjit është shpjegimi i kompetencave të Agjencisë Kombëtare të Ekonomisë së Mbetjeve (AKEM), që është një institucion i krijuar rishtazi dhe rradhitja e hollësishme e kompetencave të bashkive. Kompetencat e bashkive janë përcaktuar në përputhje të plotë me parashikimet e ligjit 139/2015 “Për vetëqeverisjen vendore” dhe me funksionet që sipas atij ligji kanë bashkitë në fushën e menaxhimit të mbetjeve duke sjellë kështu edhe një harmonizim mes dy ligjeve.

Seksioni III – Zonat e menaxhimit të mbetjeve, është një nga risitë e projekt ligjit. Sipas këtij seksioni territori i Republikës së Shqipërisë ndahet në disa zona brenda të cilave kryhet menaxhimi i integruar i mbetjeve në nivel ndërvendor. Kjo ndarje ekzistonte edhe më parë, por projektligji për menaxhimin e integruar të mbetjeve vendos në ligj parimet për identifikimin dhe ngritjen e zonave të menaxhimit të mbetjeve.

Risia e dytë e rëndësishme e projektligjit është që rregullon mënyrën, sesi do të bashkëpunojnë për menaxhimin e mbetjeve bashkitë e përfshira brenda një zone të menaxhimit të mbetjeve. Kjo rregullohet nga dispozita mbi bashkëpunimin ndërvendor dhe nëpërmjet nënshkrimit të marrëveshjes së bashkëpunimit ndërvendor. Është tek kjo marrëveshje që do të përcaktohen konkretisht struktura organizative dhe metodat e menaxhimit të përbashkët të mbetjeve, që do të ngrihen nga bashkitë që bëjnë pjesë në zonën e menaxhimit të mbetjeve. Në këtë marrëveshje përcaktohen çështje kryesore si struktura administrative e zonës, detyrimet për ndërtimin dhe operimin e infrastrukturës së menaxhimit të mbetjeve, kontributet financiare të secilës bashki, mbledhja e të ardhurave, ndarja e detyrave etj. Në lidhje me strukturën administrative të zonës së menaxhimit të mbetjeve, bashkitë, sipas ligjit 139/2015, mund të zgjedhin të krijojnë një shoqëri tregtare ku janë të gjithë aksionerë, të krijojnë një strukturë të përbashkët administrative apo të krijojnë një institucion të përbashkët varësie. Opsione janë lënë të hapura, ashtu siç parashikohen edhe nga ligji 139/2015, në mënyrë që vetë bashkitë në ushtrimin e autonomisë së tyre të vendosin me marrëveshjen ndërvendore, cili është modeli që u duket më i përshtatshëm për territorin e tyre. Kjo dispozitë është hartuar në përputhje të plotë me parashikimet e ligjit 139/2015 “Për vetëqeverisjen vendore”, të ndryshuar.

Seksioni IV – Kostot dhe instrumentat ekonomikë dhe financiarë, përmban disa dispozita që rregullojnë aspekte të rëndësishme të menaxhimit të integruar të mbetjeve. Në këtë seksion së pari rregullohet ndarja e kostove për menaxhimin e integruar të mbetjeve. Në linjë me ndryshimet e Direktivës kuadër të mbetjeve, parashikohen një sërë instrumentash ekonomike dhe instrumenta të tjera të cilat shërbejnë si masa nxitëse për zbatimin e hierarkisë së menaxhimit të mbetjeve. Gjithashtu në këtë seksion është krijuar Fondi i ekonomisë së mbetjeve, i cili është një fond bulik financiar i ngritur me qëllim mbështetjen e politikave, programeve dhe projekteve të menaxhimit të integruar të mbetjeve.

Seksioni V – operacionet e menaxhimit të integruar të mbetjeve, përmban një sërë nenesh që rregullojnë në mënyrë të hollësishme operacionet e menaxhimit të mbetjeve.

Risi e këtij seksioni është shtimi i një dispozite mbi grumbullimin e mbetjeve nga bashkitë. Kjo veprimtari nuk është e rregulluar nga Ligji nr. 10 463, datë 22.9.2011 “Për menaxhimin e integruar të mbetjeve”, i ndryshuar. Ndihej veçanërisht mungesa e dispozitës në lidhje me ngritjen e sistemit të grumbullimit të mbetjeve nga bashkitë, një hallkë shumë e rëndësishme në zinxhirin e menaxhimit të integruar të mbetjeve bashkiake. Dispozita e grumbullimit vendos disa parime / standarde të përgjithshme për sistemin e grumbullimit bashkiak duke respektuar plotësisht autonominë vendore dhe parashikimet e ligjit 139/2015 “Për vetëqeverisjen vendore”.

Rregullime të tjera të reja të projektligjit janë dispozita për ruajtjen parprake, dispozita për stacionet e transferimit dhe dispozita për transportin e mbetjeve jo të rrezikshme.

Seksioni VI – Menaxhimi i integruar i mbetjeve të rrezikshme, përmbledh në një seksion të posaçëm të gjitha dispozitat që kanë të bëjnë me operacionet e menaxhimit të mbetjeve të rrezikshme.

Seksioni VII – Normat teknike minimale, përmban dispozitën me parashikime mbi normat teknike minimale për të gjitha operacionet e menaxhimit të integruar të mbetjeve.

KREU IV – Rrymat specifike të mbetjeve: Ky kre përmban rregullime mbi rrymat specifike të mbetjeve dhe përkatësisht në lidhje me: vajrat e përdorura; mbetjet bio; ambalazhet dhe mbetjet e ambalazheve; produktet plastike një përdorimshe; ndotësit organik të qëndrueshëm; bateritë dhe mbetjet e baterive; automjetet në fund të jetës; mbetjet e pajisjeve elektrike dhe elektronike; mbetjet spitalore; mbetjet e nënprodukteve shtazore; mbetjet nga ndërtimi dhe shembja; mbetjet e industrisë së dioksidit të titanit; mbetjet nga anijet dhe nga tepricat e ngarkesave; mbetjet nga gomat e përdorura. Vlen të theksohet se dispozitat e këtij kreu, nuk zëvendësojnë rregullimet e legjislacionit të posaçëm mbi rrymat specifike të mbetjeve dhe janë në përputhje dhe në harmoni me to.

KREU V – Plane dhe programe: ky kre parashikon instrumentat e planifikimit të shtetit shqiptar në fushën e menaxhimit të integruar të mbetjeve. Dokumenti strategjik dhe planifikues kombëtar për menaxhimin e integruar të mbetjeve është **Strategjia Kombëtare dhe Plani i Veprimit për Menaxhimin e Integruar të Mbetjeve (Strategjia kombëtare)**. Neni 62 i Kreut V rregullon disa parashikime të përgjithshme për strategjinë kombëtare të menaxhimit të

integruar të mbetjeve, ndërsa struktura dhe përmbajta specifike e strategjisë kombëtare parashikohet në Shtojcën 4 të ligjit. Neni 63 i Kreut V parashikon një tjetër plan kombëtar për menaxhimin e mbetjeve, planin kombëtar sektorial të menaxhimit të mbetjeve (Masterplanin). Ky plan rregullon kryesisht aspektin territorial të menaxhimit të mbetjeve, përfshirë përcaktimin e zonave të menaxhimit të mbetjeve dhe infrastrukturës së menaxhimit të mbetjeve. Për shkak se Masterplani ka të bëjë me aspektet e zhvillimit të territorit dhe infrastrukturës së menaxhimit të mbetjeve, projektligji parashikon se ai miratohet nga Këshilli Kombëtar i Territorit. Dispozitat vijuese rregullojnë planet zonale dhe vendore të menaxhimit të integruar të mbetjeve dhe procedurat për miratimin e tyre. Neni 66 rregullon programet për parandalimin e krijimit të mbetjeve dhe parashikon miratimin e programit kombëtar për parandalimin e krijimit të mbetjeve që përmban objektivat e parandalimit të mbetjeve dhe masat për realizimin e parandalimit. Programi Kombëtar i Parandalimit të Mbetjeve është pjesë integrale e Strategjisë Kombëtare.

KREU VI – Licencimi, përmban dispozita në lidhje me licencimin e operacioneve të menaxhimit të integruar të mbetjeve. Këto dispozita kryesisht i referohen legjislacionit specifik për licencimin në fushën e mjedisit dhe përkatësisht ligjit nr. 10 081, datë 23.2.2009 “Për licencat, autorizimet dhe lejet në Republikën e Shqipërisë” dhe ligjit nr. 10488 datë 14.7.2011 “Për lejet e mjedisit”, i ndryshuar.

KREU VII – Inspektimi, kërkesa për mbajtjen e të dhënave dhe raportimet, përmban dispozita që rregullojnë inspektimin, mbajtjen e të dhënave dhe raportimet.

KREU VIII – Lëvizja ndërkufitare e mbetjeve, rregullon importin dhe eksportin e mbetjeve, kalimin tranzit të mbetjeve jo të rrezikshme si dhe lejet dhe autorizimet e nevojshme për lëvizjet ndërkufitare të mbetjeve. Neni 72 i projektligjit mbi importin e mbetjeve ndalon importin e të gjitha mbetjeve në Republikën e Shqipërisë, duke vazhduar në gjurmët e legjislacionit në fuqi.

KREU IX – Sanksionet administrative dhe ndalimet, parashikon ndalimet, sanksionet dhe masat në rastet e shkeljeve të lejeve të mjedisit, kundërvajtjet administrative, si dhe dispozita në lidhje me ankimin dhe ekzekutimin.

KREU X – Dispozita rregulluese, përmban parashikimet për lëndfillet ekzsituose për të mundësuar kryerjen pa shkëputje të operacioneve të

menaxhimit të integruar të mbetjeve në periudhën tranzitore të miratimit dhe hyrjes në fuqi të ligjit të ri për menaxhimin e integruar të mbetjeve.

KREU XI – Dispozita kalimtare dhe përfundimtare, përmban parashikimet për aktet nën ligjore që do të miratohen në zbatim të ligjit, vazhdimin e efekteve të disa akteve nën ligjore ekzistuese, shfuqizimet dhe hyrjen në fuqi.

SHTOCJAT – Siç u përmend edhe më sipër projektligji për menaxhimin e integruar të mbetjeve ka një sërë shtojcash, që rregullojnë aspektet më teknike të dispozitave ligjore.

Shtojca 1 – Operacionet e asgjësimit, përmban një listë jo shteruese me operacione të menaxhimit të integruar të mbetjeve që bëjnë pjesë në konceptin e operacioneve të asgjësimit të mbetjeve. Jo të gjitha operacionet e asgjësimit të përmendura në Shtojcën 1 të ligjit janë operacione që kryhen në Shqipëri. Aty përmenden edhe operacione që në fakt nuk lejohet të kryhen në territorin e Republikës së Shqipërisë, ose në vendet e Bashkimit Evropian, siç është operacioni i incinerimit të mbetjeve në det. Për këtë arsye, Shtojca 1 ka efekt ilustrues dhe shpjegues për të kuptuar konkretisht cilat lloje veprimtarish përfshihen në konceptin e asgjësimit sipas Direktivës kuadër të mbetjeve dhe sipas projektligjit për menaxhimin e integruar të mbetjeve.

Shtojca 2 – Operacionet e rikuperimit, gjithashtu përmban një listë ilustruese me operacione që bëjnë pjesë në konceptin e operacioneve të rikuperimit. Edhe për këtë shtojcë vlen i njëti parim, pra që jo të gjitha operacionet e përmendura në shtojcë kryhen patjetër në territorin e Republikës së Shqipërisë. Edhe kjo shtojcë ka efekt ilustrues dhe shpjegues.

Shtojca 3 – Vetitë e mbetjeve që i klasifikojnë ato si të rrezikshme, përshkruan disa veti të mbetjeve që i bëjnë ato të kategorizohen si mbetje të rrezikshme.

Shtojca 4 – Plani kombëtar i menaxhimit të integruar të mbetjeve, parashikon strukturën dhe përmbajtjen e detyrueshme të planit kombëtar të menaxhimit të integruar të mbetjeve.

Shtojca 5 – Programet e parandalimit të mbetjeve, është shtuar si pasojë e ndryshimeve të dispozitës për parandalimin e mbetjeve dhe përmban disa parashikime të programeve për parandalimin e mbetjeve.

Shtojca 6: Shembuj të instrumentave ekonomikë dhe masave të tjera për të nxitur zbatimin e hierarkisë së menaxhimit të mbetjeve, është shtuar në përputhje me ndryshimet e Direktivës kuadër të mbetjeve, e cila ka parashikuar

një shtojcë me shembuj të instrumentave ekonomikë dhe masave të tjera që nxisin zbatimin e hierarkisë së mbetjeve. Kjo shtojcë shërben si udhërrëfyes për instrumentat ekonomikë dhe masat e tjera që shteti shqiptar ka në dispozicion dhe mund të përdorë për të realizuar hierarkinë e menaxhimit të mbetjeve.

VII. INSTITUCIONET DHE ORGANET QË NGARKOHEN PËR ZBATIMIN E AKTIT

Ngarkohen Ministria e Turizmit dhe Mjedisit, Agjencia Kombëtare e Mjedisit, Agjencia Kombëtare e Ekonomisë së Mbetjeve dhe Njësitë e Qeverisjes Vendore për zbatimin e këtij ligji.

VIII. MINISTRITË, INSTITUCIONET DHE SUBJEKTET E TJERA QË KANË KONTRIBUAR NË HARTIMIN E PROJEKTAKTIT

Për hartimin e këtij projektligji kanë kontribuar Drejtoria e Programimit dhe Harmonizimit të Kuadrit Rregullator, Drejtoria e Ekonomisë Qarkulluese në Ministrinë e Turizmit dhe Mjedisit, Agjencia Kombëtare e Mjedisit dhe Agjencia Kombëtare e Ekonomisë së Mbetjeve. Ky projektligj do të dërgohet për mendim tek Ministria e Drejtësisë, Ministria e Financave, Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë, Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural, Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, Ministria e Ekonomisë Kulturës dhe Inovacionit, Ministri i Shtetit për Sipërmarrjen dhe Klimën e Biznesit, Ministri i Shtetit për Pushtetin Vendor, Ministri i Shtetit dhe Kryenegociator, Ministri i Shtetit për Marrëdhëniet me Parlamentin dhe tek AKSHI. Gjithashtu projektligji do të përcillet për mendim edhe tek Agjencia për Mbështetjen e Vetëqeverisjes Vendore.

IX. RAPORTI I VLERËSIMIT TË TË ARDHURAVE DHE SHPENZIMEVE BUXHETORE

Projektligji “Për menaxhimin e integruar të mbetjeve” sjell detyrime financiare, të cilat në mënyrë të detajuar janë analizuar tek dokumenti i RIA-s për këtë projektligj.

Të gjitha investimet rajonale financohen nga buxheti i shtetit dhe kostot operative të deritanishme mbulohen gjithashtu në masë të konsiderueshme nga pagesat e Qeverisë Qendrore.

Kostoja për grumbullimin dhe transferimin e mbetjeve është përcaktuar në buxhetin bashkiak si një shumë totale e trashëguar zakonisht nga viti i kaluar. Kostoja e llogaritur në total për opsionin e preferuar mbi efektet financiare gjatë periudhës 3-vjeçare menjëherë pas miratimit të ligjit (kosto totale në milion lekë, çmimet aktuale, terma nominalë) është për vitin e parë 13,098 milion lek, për vitin e dytë 14,612 milion lek dhe për vitin e tretë 10,726 milion lek. Po ashtu, një mekanizëm i ri financiar do të krijohet për të mbështetur ngritjen e infrastrukturës të grumbullimit të ndarë dhe rikuperimit në nivel vendor dhe kombëtar dhe ky mekanizëm do të zbatohet nga Agjencia Kombëtare e Ekonomisë së Mbetjeve (AKEM). Mekanizmi financiar do të mbështetet në fondet e siguruara nga Buxheti i Shtetit, financimet e marra nëpërmjet marrëveshjeve dypalëshe të nënshkruara me Institucionet Financiare Ndërkombëtare, të ardhurat nga instrumentet ekonomike që do të përcaktohen me ligj, gjobat dhe sanksionet e vendosura sipas këtij projektligji.

MINISTRI

Mirela KUMBARO FURXHI